

LA MAQUETA DE TÀRRACO.

Material del professorat

Autors: Núria Montardit Bofarull
Marta Segura Pont
Jordi Tortosa Giménez
M. Joana Virgili Gasol

ISBN: 978-84-693-2595-7
Edició: juliol 2012

1. JUSTIFICACIÓ

La maqueta exposada representa la ciutat de Tàrraco durant el s. II dC. La seva observació detallada, acompanyada d'una explicació, ajuda a comprendre com era el relleu, com s'estructurava i quines parts s'hi distingeixen. Ens serveix per a comprendre la visita que posteriorment es farà, a situar les restes en el seu context i a entendre on estem i quin edifici era.

Pensem que resulta indispensable accedir-hi abans de realitzar qualsevol itinerari arqueològic, ja que donarà sentit als continguts teòrics apresos.

2. CONTINGUTS

Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. La ciutat de Tàrraco.
2. Les parts de la ciutat. L'estructura urbanística.
3. Els edificis civils i religiosos, públics i privats.
4. Etapes constructives de la ciutat.
5. Funcions i característiques.

Procediments

1. Lectura de la maqueta
2. Observació directa i indirecta.
3. Interrelació d'informació visual i textual.
4. Compleció de la informació.
5. Anàlisi, interpretació i deducció.
6. Identificació de les parts de la ciutat: objectes, personatges, accions, edificacions.
7. Classificació i ordenació d'imatges i de conceptes.

Actituds, valors i normes

1. Actitud correcta durant tot el desenvolupament de l'activitat.
2. Respecte cap al patrimoni històricoartístic i al material disponible al CdA.
3. Manteniment de l'atenció i del interès durant l'activitat.
4. Elaboració d'un quadern net i ben treballat.
5. Seguiment de les normes establertes.
6. Participació responsable en el treball en equip.
7. Interès per aprendre i comprendre.

3. OBJECTIUS

En acabar l'activitat l'alumne/a ha de ser capaç de:

1. Comprendre l'evolució de la ciutat de Tàrraco.
2. Observar les varietats de l'orografia del territori.
3. Distingir les principals parts de la ciutat.
4. Conèixer les funcions bàsiques de cada zona.
5. Analitzar, interpretar i extreure algunes conclusions.
6. Conèixer els principals edificis de la ciutat romana.
7. Valorar el patrimoni historicoartístic que disposem.
8. Despertar l'interès pels fets i la vida quotidiana del passat.
9. Treballar en equip de manera responsable i correcta.
10. Aprendre a observar i interpretar una maqueta.
11. Potenciar en els alumnes l'hàbit de l'observació detallada i de reflexió per tot el que els envolta, a través de la lectura i de la interpretació de textos, mapes, maqueta i d'imatges.
12. Veure la influència del món romà sobre la nostra cultura.
13. Condicionants derivats de les restes arqueològiques de la nostra ciutat actual.

4. EL MATERIAL VA DIRIGIT A....

Als alumnes de CS, ESO, CF i Bat. Els continguts i la metodologia s'adapten a les diferents edats.

5. TEMPORITZACIÓ

1/2 hora, però sempre dependrà de l'afluència del públic i de les normes establertes en cada moment al recinte, i de l'interès mostrat pels alumnes: preguntes, aclariments...

6. ES REALITZA A...

A l'indret habilitat per l'Ajuntament.

7. CONSELLS D'UTILITZACIÓ DEL QUADERN

Aprofitarem la visita per a observar directament en 3D, allò que segurament abans hem explicat a la classe i hem observat mitjançant fotografies o dibuixos en 2D. És convenient fer una explicació, més o menys elaborada, segons el nivell del grup, distingint i assenyalant sobre la maqueta:

- a. En el relleu i la situació de la ciutat en aquesta orografia amb turons.
- b. La importància de la proximitat del port i el riu.
- c. El recinte emmurallat.
- d. L'estructura urbana i les àrees de la ciutat: la part alta, la zona residencial, la portuària i la suburbana.
- e. Les característiques i les funcions de cada zona.
- f. Els principals edificis.
- g. L'entrecreuament de la via Augusta per dins de la població.
- h. On som i l'itinerari que realitzarem.
- i. Ubicació dels principals edificis intra i extramurs.

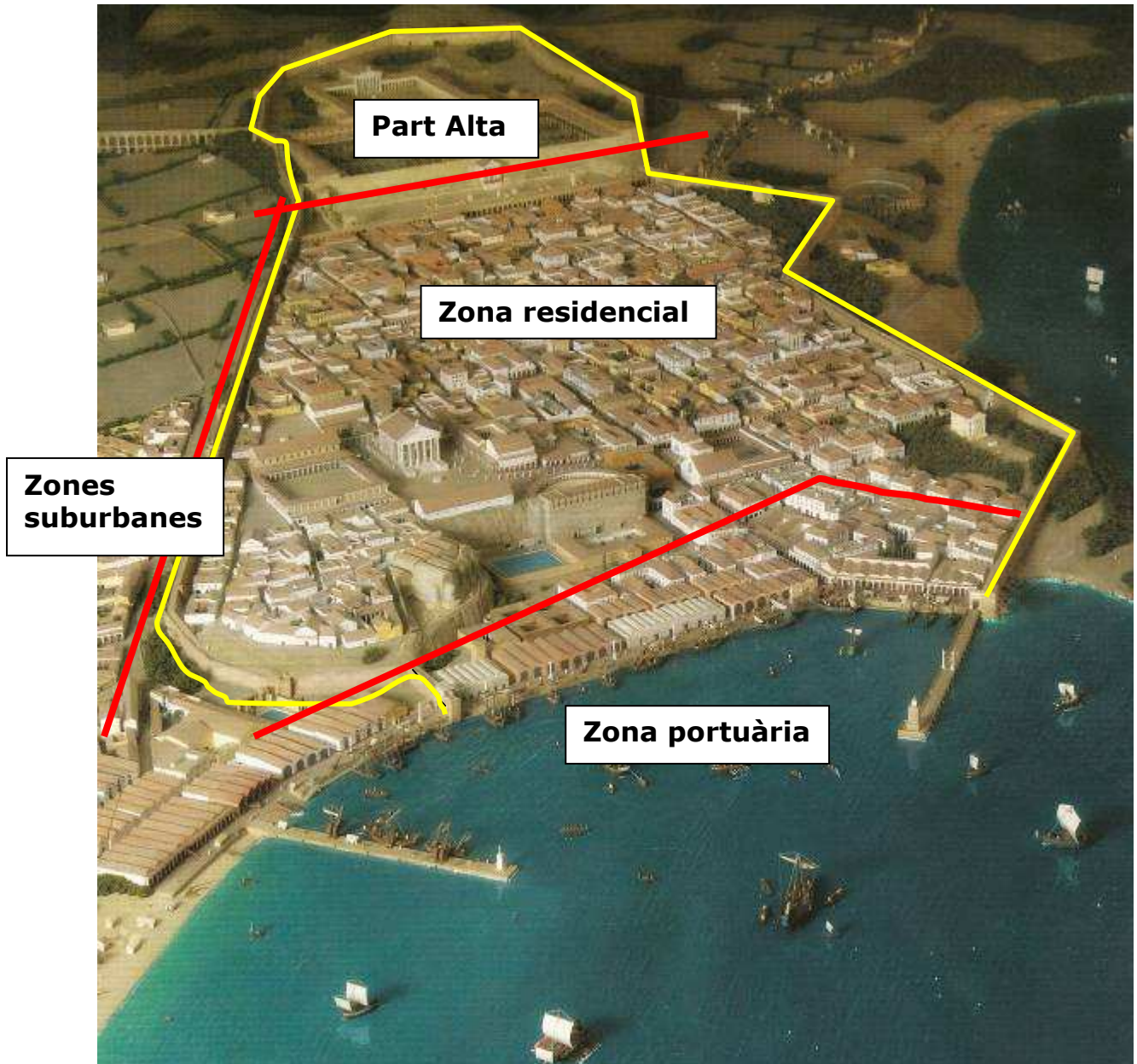
A continuació, els alumnes completen el quadern. Segons el temps disponible podem elegir:

- Cada alumne/a treballa tot el quadern.
- Formem 3 grups diferents. Tots faran els exercicis 1, 2, 3, 7, 8 i 9. L'equip 1, a més, realitza l'activitat 4, el 2, la 5 i el 3, la 6. A classe els corregirem conjuntament i cada grup completa com a treballs posteriors les no fetes *in situ*.

8. SOLUCIONARI

Activitat 1:

Marca el perímetre de la muralla, uneix cada requadre amb la part de la ciutat que li correspongui i separa amb una ratlla cada sector.

Activitat 2:

Completa aquest quadre.

FORA MURALLES:

Necròpolis:

Estan a les vies, fora muralla.
N'hi ha dues zones.

Vil·les:

Eren explotacions agràries, més o menys grans.

MURALLES:

Construcció de defensa per a protegir la ciutat:

Número de torres 3.

Quantes portes veus? 6.

Queda oberta o tancada la ciutat?

Oberta.

Per on? Pel mar.

ZONA PORTUÀRIA:

Port:

El conjunt està format per magatzems dels productes a comercialitzar i drassanes a més de vaixells.

Teatre:

Es va construir en la zona aprofitant un turó natural.

El conjunt està format per teatre, jardins i estanys.

AQÜEDUCTES:

La ciutat:

Disposaven de 2 aqüeductes, que eren les conduccions que transportaven l'aigua a la ciutat des dels rius Gaià i Francolí.

AMFITEATRE

Edifici de forma el·líptica, on es feien espectacles de caceres de bèsties i lluites de gladiadors.

VIA AUGUSTA

Carretera que enllaçava Roma fins a Cadis per la costa. A Tàrraco passava per davant la façana del circ i resseguia part de la muralla.

ZONA RESIDENCIAL

Part de la ciutat dins de la muralla destinada a contenir:

1. Les cases dels habitants de Tàrraco (uns 40.000)
2. Les botigues, tenderets, bars, tallers d'artesans, escoles, etc.
3. Els principals carrers de la ciutat que s'estructuraven en forma **quadriculada (ortogonal), a partir de dos carrers principals perpendiculars**.
4. El Fòrum de la ciutat, una gran plaça envoltada d'edificis que s'usava com a mercat, ajuntament, jutjat, temple, lloc de trobada i era el nucli de la ciutat. Es trobava prop del **teatre**.
5. Les termes o banys públics, on hi anaven tots els ciutadans a diari a **banyar-se, fer exercicis, trobar-se amb els amics**, es poden identificar fàcilment perquè tenen cúpules (cobertes semiesfèriques), en veig 2.
6. Els temples, on els fidels feien les seves ofrenes (com unes cases amb columnes), en compto 4.

Aquesta part es troba sota mateix de la part alta, després del circ.

PART ALTA

Fòrum Provincial

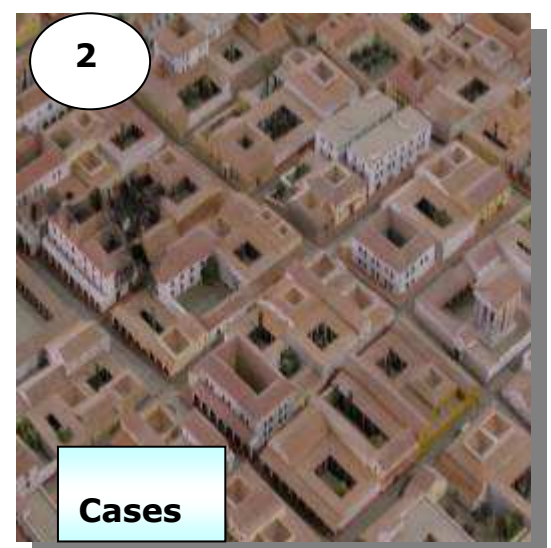
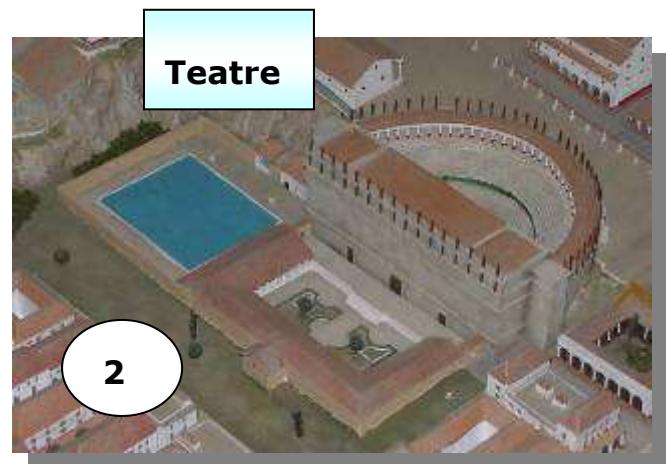
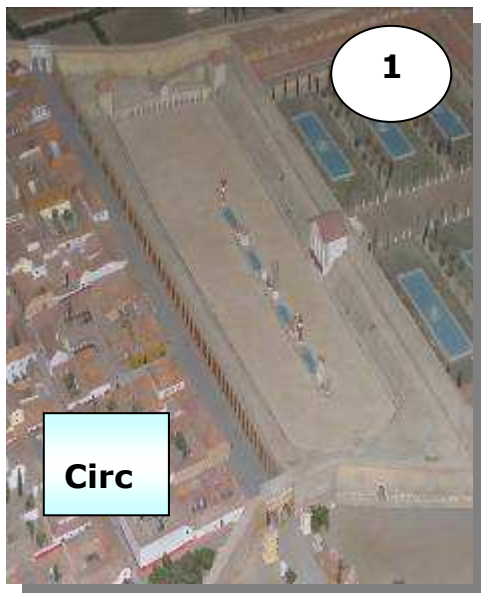
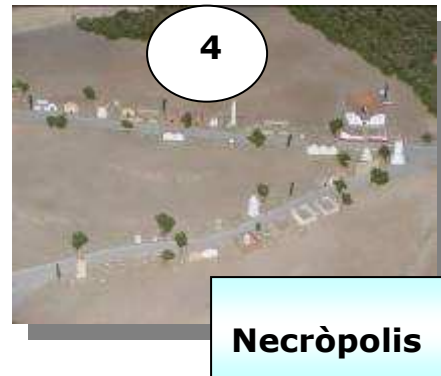
1. Plaça quadrangular presidida per un **temple**, on es feien les cerimònies religioses de la província, de la qual Tàrraco era la capital.
2. Plaça rectangular envoltada per edificacions amb porxos destinada a fer d'arxiu, hisenda, etc., on es trobaven les oficines que controlen la província. Al centre de la plaça veig **una zona enjardinada amb fonts, estanys i escultures**.

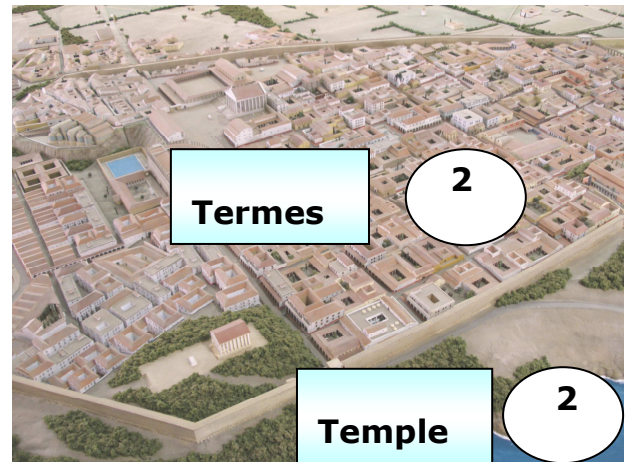
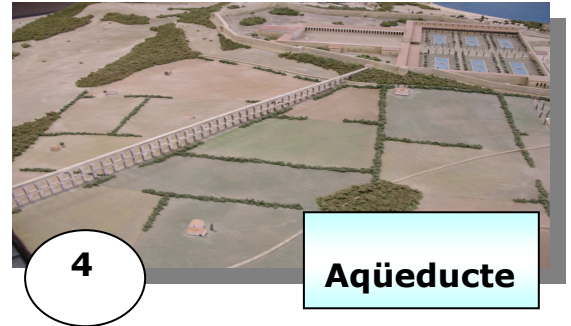
Circ

Edifici amb forma **allargada**, usat en les curses de **cavalls**.
Serveix de divisió entre la part **alta** i la part **residencial**.

Activitat 3:

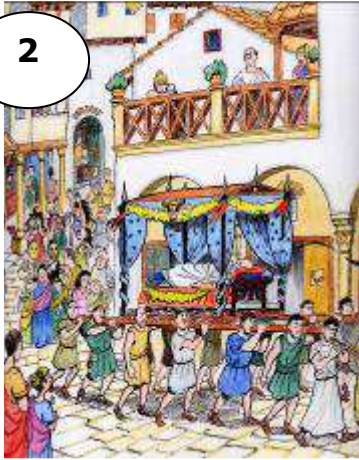
Situa cada edifici a la part de Tàrraco que li correspongui:

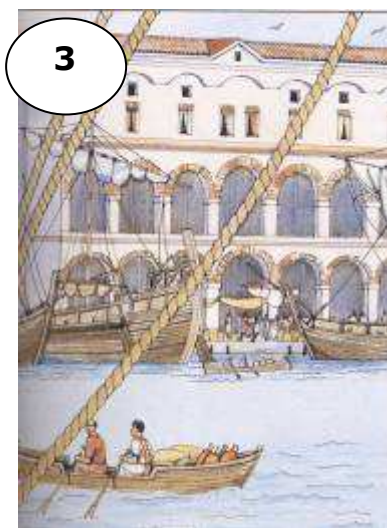
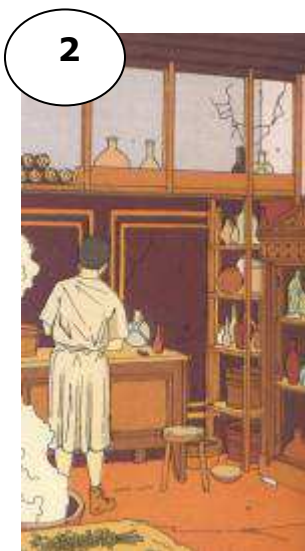
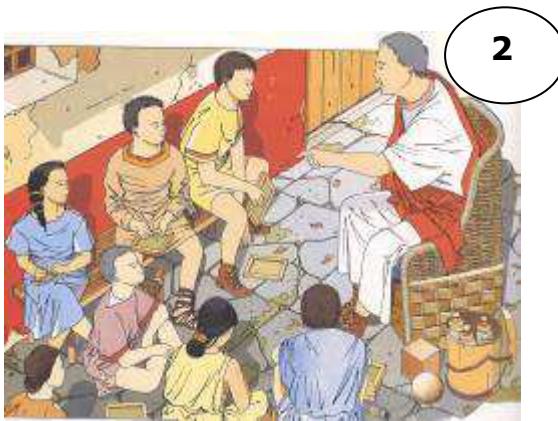

Activitat 4:

Situa cada escena en la part de la ciutat que li correspongui:

2

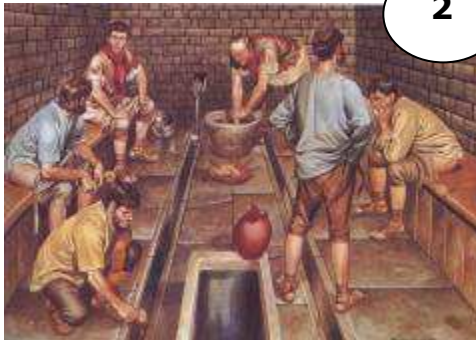
2

1,2

2

Activitat 5:

Situa cada personatge en l'edifici que li correspongui:

Amfiteatre

Teatre

Forn

Termes

Circ

Hort

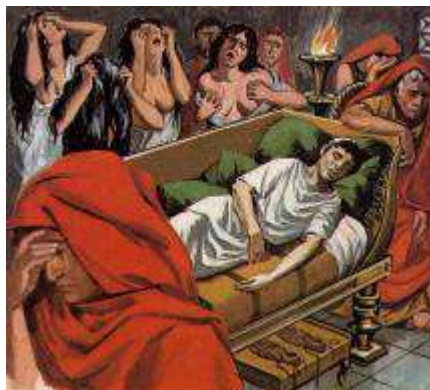
Termes, gimnàs

Domus

Insula

Domus

Font

Barberia

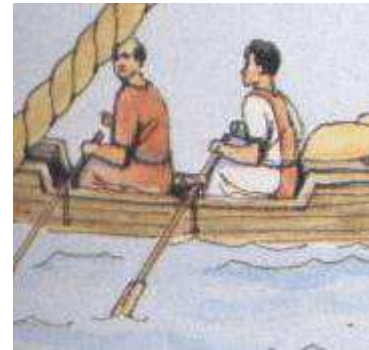
Via

Temple/altar

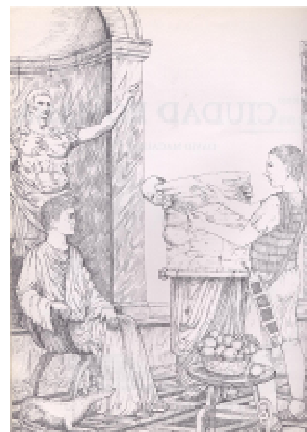
Carnisseria

Port

Taberna

Fórum

Biblioteca

Oficina

Activitat 6:

Identifica els objectes i pensa en quina zona de la ciutat s'usarien més habitualment:

2

Vaixella

1,2

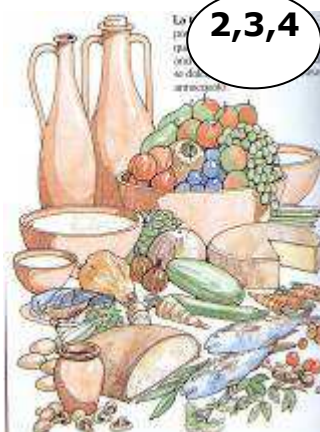
Esctura: llibretes, volums, canyes

2,3

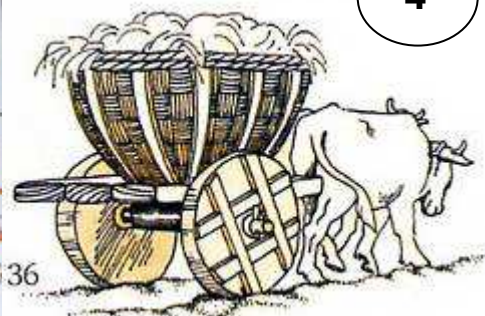
Àmfors

2,3,4

Menjar

4

Carro

4

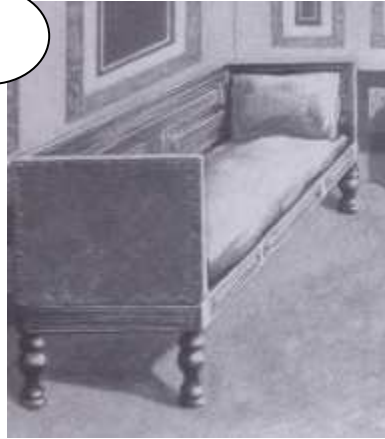
Espasa

1

Carro

2

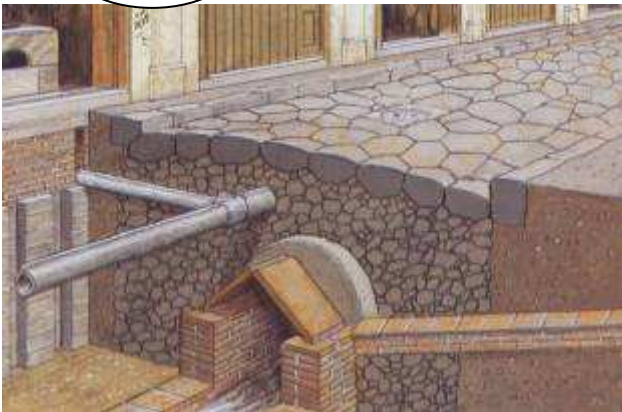
Llit

2

Latrina

1,2,3,4

Claveguera (canonades)

2

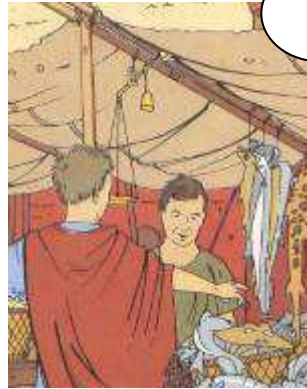
Escultura

2

Olles

2

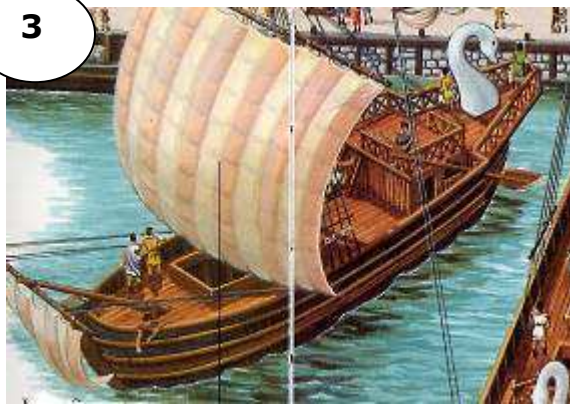
Parada

1,2,4

Altar

3

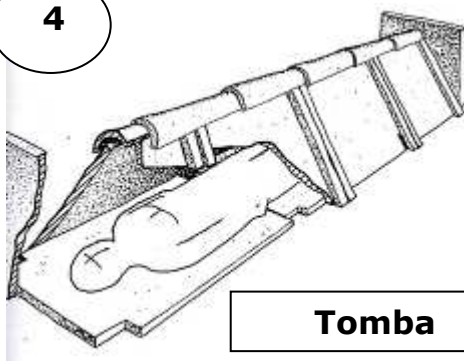
Vaixell

2

Estrígil

4

Tomba

Activitat 7:

Identifica les restes:

Activitat 8:

Marca les frases vertaderes o falses:

- Un greu problema de les ciutats romanes era el perill d'incendis, en construir les cases amb estructura de fusta, per això hi ha una illa de cases cremada. **VERTADERA.**
- La ciutat de Tàrraco té un gran llac subterrani, sota el Fòrum de la ciutat, que bastia d'aigua el port. **VERTADERA.**
- La plaça gran del Fòrum Provincial mesurava 40.000 ha, l'equivalent a 8 camps de futbol. **VERTADERA.**
- Tàrraco va ser la capital de la província més gran de l'Imperi. El seu territori abraçava més de la meitat de la Península Ibèrica. **VERTADERA.**
- La ciutat estava creuada subterràniament (de dalt a baix) per una claveguera que arribava fins al mar. **VERTADERA.**
- Tàrraco tenia tres fòrums. **FALSA.**
- Els cementiris i necròpolis es construïen fora de la muralla per qüestions d'higiene i seguretat (per la por al foc i a la contaminació). Es col·locaven al llarg de les vies, perquè els viatgers poguessin tenir un record pels difunts. **VERTADERA.**